

УО52
К89

С. О. Кузнецова
І. Б. Чернікова

Навчальний
посібник

**ОБЛІК
І ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
ЗА МІЖНАРОДНИМИ
СТАНДАРТАМИ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський торговельно-економічний інститут
Київського національного
торговельно-економічного університету

С. О. Кузнецова, І. Б. Чернікова

ОБЛІК І ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Навчальний посібник

Харків
Видавництво «ЛІДЕР»
2016

УДК [657+657.37](006.032)(075.8)
ББК 65.052я73
К 89

Автори:

С. О. Кузнецова, канд. екон. наук, доцент - розділи 1, 2, 3, 7. В;
І. Б. Чернікова, канд. екон. наук, доцент - розділи 4, 5, 6.

Рецензенти:

А. А. Пилипенко - завідувач кафедри бухгалтерського обліку
Харківського національного економічного університету
Імені Семена Кузнеця. доктор екон. наук, професор;

О. М. Денисюк завідувач кафедри фінансового контролю
та аналізу Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету,
доктор екон. наук, професор;

О. В. Чумак - доцент кафедри обліку, аудиту та економічного
аналізу Харківського інституту фінансів Київського національного торговельно-
економічного університету, канд. екон. наук

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Харківського торговельно-економічного інституту ХНТЕУ
(протокол №10 від 25.05.2016 р.)*

Кузнецова С. О., Чернікова І. Б.

К 89 Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посіб. /
С. О. Кузнецова, І. Б. Чернікова. –Х.: Видавництво «Лідер», 2016. – 318 с.
ISBN 978-966-2732-60-3

У навчальному посібнику розкрито ключові питання обліку і фінансової звітності за міжнародними стандартами з урахуванням чинних вимог нормативно-правової бази, яка регулює виконання облікових процедур на підприємствах України відповідно до вимог міжнародних стандартів. Особливу увагу приділено концептуальним основам МСФЗ, складу і структурі фінансових звітів, особливостям визнання, оцінки та розкриття інформації про активи, зобов'язання, власний капітал, доходи і витрати, трансформації фінансових звітів. Теоретичний матеріал доповнено практичними прикладами, переліком запитань для самоконтролю, тестами та ситуаційними завданнями.

Рекомендовано для студентів спеціальності «Облік і оподаткування» та інших спеціальностей економічного профілю, аспірантів, викладачів і практиків.

УДК [657+657.37](006.032)(075.8)
ББК 65.052я73

ISBN 978-966-2732-60-3

© Кузнецова С. О., Чернікова І. Б., 2016
© Видавництво «Лідер», 2016

ЗМІСТ

Передмова	7
Розділ I. Концептуальні основи МСФЗ	10
1.1. Міжнародна гармонізація вимог до фінансових звітів.....	10
1.2. Концептуальна основа МСФЗ.....	12
1.3. Припущення, якісні характеристики та обмеження фінансової інформації.....	14
Питання для самоконтролю.....	17
Тестові завдання.....	18
Ситуаційні завдання.....	21
Розділ 2. Склад і структура фінансових звітів та основні вимоги до їх подання	23
2.1. Структура та класифікація складових Балансу (Звіту про фінансовий стан).....	23
2.2. Формат балансу (Звіту про фінансовий стан).....	25
2.3. Зміст Звіту про прибутки та збитки.....	28
2.4. Структура та методика формування Звіту про сукупні доходи.....	28
2.5. Зміст Звіту про зміни у власному капіталі.....	31
2.6. Призначення та основні елементи Звіту про зміни у власному капіталі.....	32
2.7. Сутність, зміст та методи формування Звіту про рух грошових коштів.....	36
2.8. Формат Звіту про рух грошових коштів.....	39
2.9. Сутність облікової політики за МСФЗ.....	41
2.10. Перегляд облікової політики підприємством.....	42
2.11. Облікові оцінки.....	42
2.12. Помилки, припущені у попередньому періоді.....	44
Питання для самоконтролю.....	45
Тестові завдання.....	47
Ситуаційні завдання.....	55

Розділ 3. Визнання, оцінка та розкриття інформації про активи підприємства у фінансових звітах.....	64
3.1. Умови зменшення корисності активів та їх вплив на оцінку елементів фінансової звітності.....	64
3.2. Особливості визнання та оцінки інвестиційної нерухомості.....	68
3.3. Техніки оцінки собівартості запасів та їх вплив на розкриття інформації у фінансових звітах.....	71
3.4. Порядок обліку та відображення у фінансових звітах інформації про основні засоби.....	74
3.5. Умови оцінки та обліку нематеріальних активів.....	82
3.6. Оцінка та класифікація активів на розвідку і оцінку родовищ корисних копалин.....	88
3.7. Визнання, оцінка, подання та розкриття біологічних активів.....	90
3.8. Формування облікової політики щодо необоротних активів, які утримуються для продажу та вимоги до їх подання у фінансових звітах.....	94
3.9. Визнання, оцінка, подання та розкриття фінансових активів.....	95
Питання для самоконтролю.....	102
Тестові завдання.....	103
Ситуаційні завдання.....	112
Розділ 4. Особливості визнання, оцінки та розкриття інформації про виплати працівникам.....	115
4.1. Сутність та порядок відображення у фінансових звітах інформації про виплати працівникам.....	115
4.2. Короткострокові виплати працівника.....	117
4.3. Виплати після закінчення трудової діяльності.....	119
4.4. Пенсійні програми з визначеним внеском.....	120
4.5. Пенсійні програми з визначеною виплатою.....	121
Питання для самоконтролю.....	125

	Тестові завдання.....	126
	Ситуаційні завдання.....	131
Розділ 5. Визнання, оцінка, подання та розкриття інформації про власний капітал.....		136
5.1.	Визначення власного капіталу згідно МСФЗ.....	136
5.2.	Визнання та визначення капіталу та його інструментів згідно МСФЗ.....	137
5.3.	Класифікація капіталу згідно з МСФЗ.....	142
5.4.	Облік похідних фінансових інструментів за МСБО 39.....	144
	Питання для самоконтролю.....	150
	Тестові завдання.....	151
	Ситуаційні завдання.....	156
Розділ 6. Вимоги щодо визнання, оцінки та розкриття інформації про доходи і витрати підприємства.....		161
6.1.	Порядок визнання доходів підприємства згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності.....	161
6.2.	Відмінності обліку доходів за МСФЗ та П(С)БО.....	163
6.3.	Порівняльна характеристика визнання, оцінки і відображення в обліку підприємств витрат діяльності за міжнародними та національними стандартами.....	165
	Питання для самоконтролю.....	171
	Тестові завдання.....	172
	Ситуаційні завдання.....	177
Розділ 7. Трансформація фінансових звітів складених за П(С)БО у фінансові звіти за МСФЗ.....		180
7.1.	Етапи трансформації фінансових звітів.....	180
7.2.	Вибір облікових політик та формату фінансових звітів відповідно до МСФЗ.....	181
7.3.	Форма фінансових звітів відповідно до МСФЗ..	183
7.4.	Методика трансформації фінансових звітів.....	186
	Питання для самоконтролю.....	198
	Тестові завдання.....	199
	Ситуаційні завдання.....	208

Розділ 8. Об'єднання підприємств та консолідовані фінансові звіти	213
8.1. Розвиток консолідованої фінансової звітності в різних країнах.....	213
8.2. Сутність об'єднання підприємств.....	215
8.3. Основні принципи консолідації.....	217
8.4. Складання консолідованої фінансової звітності.....	219
8.5. Зміст фінансових звітів групи та структури груп.....	222
8.6. Аналіз національних і міжнародних стандартів щодо консолідованої фінансової звітності.....	226
Питання для самоконтролю.....	230
Тестові завдання.....	231
Ситуаційні завдання.....	235
Глосарій	243
Список рекомендованої літератури	276
Додатки	278